

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GENIÁLNÍ SIMPSON (NIKOLIV BART) - ŘEŠENÍ

1. **Krychle:** V krychli o hraně a je $v = a$, $S_1 = S_2 = S_3 = a^2$, tedy

$$V = \frac{a}{6}(a^2 + 4a^2 + a^2) = \frac{a}{6} \cdot 6a^2 = a^3$$

Kvádr: V kvádru s hranami délek a, b, c je $v = c$ a $S_1 = S_2 = S_3 = ab$. Po dosazení do

$$\text{Simpsonova vzorce dostaneme } V = \frac{c}{6}(ab + 4ab + ab) = \frac{c}{6} \cdot 6ab = abc$$

Jehlan: U jehlanu platí, že mnohoúhelník podstavy a mnohoúhelník řezu jsou útvary

podobné s koeficientem podobnosti $k = \frac{1}{2}$, proto $S_2 = k^2 \cdot S_1 = \frac{1}{4} \cdot S_1$ a $S_3 = 0$. Tedy podle

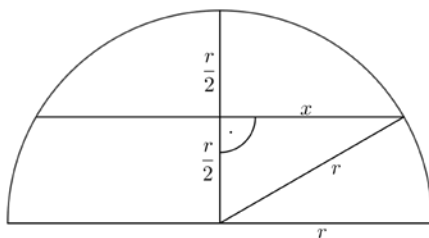
vzorce $V = \frac{v}{6}(S_1 + 4 \cdot \frac{1}{4} S_1 + 0_3) = \frac{v}{6} \cdot 2S_1 = \frac{1}{3} S_1 \cdot v$, což je známý vzorec pro objem jehlanu.

Koule: U koule můžeme postupovat dvěma způsoby. Buď položíme $v = 2r$, $S_1 = S_3 = 0$ a

$S_2 = \pi r^2$, kde r je poloměr koule a po dosazení do vzorce dostaneme hned

$$V = \frac{2r}{6}(0 + 4\pi r^2 + 0) = \frac{4}{3} \pi r^3 \text{ nebo můžeme počítat dvojnásobek objemu polokoule, kde}$$

$$v = r, S_1 = \pi r^2, S_3 = 0 \text{ a } S_2 = \pi x^2, \text{ kde } x^2 = r^2 - \left(\frac{r}{2}\right)^2 = \frac{3}{4} r^2 \text{ (viz obr.)}$$

$$\text{Pak } V = 2 \cdot \frac{r}{6}(\pi r^2 + 4\pi x^2 + 0) = 2 \cdot \frac{r}{6} \left(\pi r^2 + 4\pi \cdot \frac{3}{4} r^2 \right) = \frac{4}{3} \pi r^3$$

2. **Trojúhelník:** V trojúhelníku s výškou v_a na stranu a bude $a_1 = a$, $a_2 = \frac{a}{2}$ (délka střední

příčky), $a_3 = 0$ a po dosazení do vzorce $S = \frac{v_a}{6} \left(a + 4 \cdot \frac{a}{2} + 0 \right) = \frac{a \cdot v_a}{2}$.

Rovnoběžník: Pro rovnoběžník je $a_1 = a_2 = a_3 = a$, proto

$$S = \frac{v}{6}(a + 4a + a) = \frac{v}{6} \cdot 6a = a \cdot v$$

Lichoběžník: V lichoběžníku je délka střední příčky rovna aritmetickému průměru základů,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

tedy $a_1 = a, a_2 = \frac{a+c}{2}, a_3 = c$ a dosazením do Simpsonova vzorce dostáváme opět známý

vzorec pro obsah lichoběžníka.

$$S = \frac{v}{6} \left(a + 4 \cdot \frac{a+c}{2} + c \right) = \frac{v}{6} \cdot (a + 2a + 2c + c) = \frac{v}{6} \cdot (3a + 3c) = \frac{(a+c) \cdot v}{2}$$